

СТАНОВИЩЕ

по процедура за защита на дисертационен труд на тема:
„Интерактивните методи в часовете по „Философия“ за
развитие на емоционалната интелигентност у учениците.
за придобиване на
образователна и научна степен „доктор“

от

кандидат: **Ива Йорданова Дойнова,**

Област на висше образование: **2. Хуманитарни науки**

Професионално направление: **2.3. Философия**

Докторска програма: **„Философия на културата, политиката, правото и икономиката“,**

Философски факултет (ФФ),

Софийски университет „Св. Климент Охридски“ (СУ),

Становището е изготвено от: **доц. д-р Деница Василева Узунова –**
Великотърновски университет «Св. св. Кирил и Методий» ,
в качеството ми на член на научното жури, съгласно Заповед № РД 38-636 / 18.11.2024 г. на Ректора на Софийския университет.

1. Данни за кандидата

Ива Йорданова Дойнова завършва магистърска програма „Философия за средните училища“ към СУ „Св. Климент Охридски“, в периода 2018-2019г. От 01.02.2020г. е зачислена като докторант в задочна форма на обучение към катедра „Логика, етика, естетика“ на Философски Факултет в СУ „Св. Климент Охридски“, в професионално направление: 2.3. Философия, докторска програма: „Философия на културата, политиката, правото и икономиката“. От 2003 до настоящия момент работи като учител по философия и гражданско образование, което придава допълнителна тежест на разглеждания дисертационен труд. Кандидатът отговаря на минималните наукометрични изисквания в ППЗРАСРБ. Представени са 3 публикации по темата на дисертацията, които са публикувани в издания с научно рецензиране, присъстващи в Националния референтен списък.

2. Обща характеристика на дисертационния труд и представените материали

Предоставеният дисертационен труд е с обем от 243 страници и включва - въведение, три глави, заключение, библиография и приложения. Библиографията обхваща 121 източника на български, руски и английски език. Представени са 25 таблици, 46 фигури и пет приложения.

Темата на дисертацията е актуална и значима и е отнесена към проблемите на съвременната образователна система. Докторантът си поставя за **цел** „да докаже

влиянието на интерактивните методи, прилагани в часовете по „Философия“ върху формирането и развитието на емоционална интелигентност у учениците в средното училище“(113 стр.). В съответствие с поставената цел са изпълнени ясно, конкретно и прецизно *задачи с теоретико – изследователски характер* (1) проучване, обзор и анализ на актуална литература по темата; 2) систематизиране на подходящи литературни източници) и *задачи с емпирико-познавателен характер* (1) изграждане на дизайн на емпирично изследване; 2) разработване на примерен модел на работа, свързан с използването на интерактивни методи и средства в часовете по „Философия“; 3) прилагане на разработения модел; 4) визуализиране и анализиране на получените резултати; 5) обособяване на изводи и отправяне препоръки на база на получените резултати; 6) разработване на продукт – дневник за самонаблюдение „Моята емоционална интелигентност“, който да провокира интереса на учениците и учителите по философия към изучаване на емоциите и емоционалната интелигентност с цел познаване и развитие на социалната и емоционалната компетентност).

Ясно са дефинирани *обект* и *предмет* на изследването. Обект на изследването в дисертационния труд са ученици от 8. клас (14-15г.) от професионална гимназия по туризъм „Пенчо Семов“ в град Габрово (113стр.). Предмет на емпиричното изследване е развитието на емоционалната интелигентност, както и връзката ѝ с формирането на социална и емоционална компетентност у учениците в средното училище чрез прилагането на интерактивни методи в часовете по „Философия“ (23стр.). Изследователската хипотеза е, „че разработването и прилагането на подходящи интерактивни методи в часовете по „Философия“, може да повиши емоционалната интелигентност при учениците в средното училище“. В съответствие с поставените цели и задачи като методи на изследването са посочени: „научноизследователски и емпирични методи: издирване, анализ и синтез на научна литература, свързана с емоционалната интелигентност, интерактивните методи, новите поколения; анализ и синтез на нормативна документация, свързана с новата образователна политика и компетентностния подход; научно наблюдение, което дава възможност за непосредствено и целенасочено възприемане на изследваното явление от изследователя; основният инструментариум представлява въпросници с набор от тестове предназначени за изследваните ученици“ (114 стр.).

Съдържанието на изследването е изложено прецизно и последователно, а отделните части имат ясна логическа връзка помежду си.

Първа глава има теоретичен характер. Тя е фокусирана върху ролята на компетентностния подход за успешната реализация на младите хора, което е заложено в новата образователна политика. Подчертава се значимостта на емоционалната интелигентност като са представени основните теории в съществуващата по темата литература, коректно е отбелязан и българският принос. Поставен е акцент върху особеностите на новите поколения, както и върху качествата и характеристиките на учителя, като водеща фигура в процеса на обучение.

Втората глава от изследването последователно и задълбочено представя същността на интеракцията като процес, описани са основните подходи свързани с интерактивното обучение, направен е паралел между традиционния модел на обучение и интерактивния модел на обучение, което позволява да бъдат подчертани

предимствата на интерактивния подход. Представени са и възможните трудности, които биха могли да възникнат при прилагането му. Ценен момент във втората глава е и представянето на изработения от автора, продукт Дневник за самонаблюдение „Моята емоционална интелигентност“, който по същество представлява инструмент за самонаблюдение, рефлексия и лично развитие.

Третата глава представя проведено за целите на дисертацията емпирично изследване сред ученици в 8 клас. Използвани са следните методи за събиране на информация: теоретичен анализ, психолого-педагогическо наблюдение, тестово изследване, математико-статистически методи; Тестове имат за цел да дадат информация за нивото на емпатия, самооценка на мотивацията за одобрение, установяване нивото на тревожност, анализ на поведението в конфликтна ситуация. Върху основата на получените резултати от изследването са направени изводи насочени към възможността за коректното използване на интерактивните методи в часовете по „Философия“.

3. Приноси на дисертационния труд

Приемам направената от автора оценката на приносите на дисертационно изследване. Изследването има приноси както с теоретичен, така и с практико-приложен характер. В първата група се отличават усилията на автора да систематизира различни концепции за емоционалната интелигентност и теории за компетентности, както и анализът на новата образователна политика и приложението на компетентностния подход с цел повишаването на ефективността на процесът на образование. Обоснована е и необходимостта от повишаването на емоционалната интелигентност. Анализирани са особеностите на новите поколения, които оказват влияние върху ефективността в процесът на обучение. Във втората група приноси особено значение има възможността върху основата на получените данни от изследването да бъдат разработени интерактивни методи, които да бъдат прилагани в часовете по Философия, с цел по – доброто разбиране на чувствата и емоциите отстрана на участниците в процеса на учене. Особено важно място заема разработения дневник за самонаблюдение „Моята емоционална интелигентност“, който може да бъде от полза на учителите по философия при работата им в посока на повишаването на емоционалната интелигентност на учениците.

4. Качества на автореферата

Авторефератът отразява коректно същността на дисертационното изследване и основните приноси на автора.

5. Критични бележки и препоръки

Нямам съществени бележки към работата на Ива Дойнова.

Би било добре целите, задачите и предметът на изследването да бъдат посочени в синтезиран вид още в увода на дисертацията, с цел по-голяма прегледност и яснота.

6. Заключение

Представения от Ива Йорданова Дойнова дисертационен труд на тема „Интерактивните методи в часовете по „Философия“ за развитие на емоционалната интелигентност у учениците“ е значимо изследване с приносен характер.

Дисертационният труд отговаря на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника на СУ „Св. Климент Охридски“. Това ми дава основание да предложа на уважаемите членове на научни жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Ива Йорданова Дойнова в област на висше образование 2. Хуманитарни науки, ПН: 2.3. Философия.

03. 02. 2025 г.

Изготвил становището:

(доц.д-р Деница Узунова)